

Vägledning till tillståndsansökan för hantering av brandfarliga varor

1. Sökande

Sökande kan vara en juridisk eller fysisk person. För hantering som sker inom ett företag ska företagets uppgifter fyllas i medan för en privatperson skrivs uppgifterna för personen in som sökande.

Om tidigare tillstånd finns fyll i diarienumret som finns på det gamla tillståndsbeviset.

2. Plats för hantering

Ange fastighetsbeteckning och adress till den fastighet där hanteringen ska ske. Om hanteringen sker på flera fastigheter och är geografiskt åtskilda krävs flera tillstånd, ett per hanteringsställe.

3. Verksamhetsbeskrivning

Beskriv verksamheten och hur de brandfarliga varorna kommer hanteras. Exempelvis ska varorna endast förvaras, ska de säljas, användas vid matlagning osv.

Det finns här möjlighet att bifoga en utförligare text om det behövs på separat papper. Kryssa då i att verksamhetsbeskrivning bifogas.

4. Hanterade varor

Lista de olika brandfarliga varor som ska hanteras.

I kolumnen *Flampunkt/typ*, ange flampunkten för hanterad brandfarlig vätska, vilket går att hitta i produktens säkerhetsdatablad under avsnitt 9 – "Fysikaliska och kemiska egenskaper". Om det inte är en brandfarlig vätska som hanteras så ange om det är en gas eller aerosol¹.

I kolumnen *Mängd i liter* ska den maximala mängd man tänkt hantera samtidigt av varje vara fyllas i. Det är alltså inte årsförbrukningen som avses.

I kolumnen *Förvaring* ska man kryssa i hur förvaringen av varan ska ske/sker. Lösa behållare är behållare som är avsedda att flyttas medan cistern är en fast installation.

I kolumn *Plats* kryssar man i om förvaringen ska ske/sker inomhus i en byggnad eller utomhus.

Om man har stora mängder med varor kan dessa bifogas separat i en lista men det är då viktigt att tänka på att motsvarande information ska finnas i den listan. Kryssa då i att verksamhetsbeskrivning bifogas.

¹ Sprayburk

5. Bilagor

Bilagor som alltid ska bifogas

- **Riskutredning**

Enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor 7 § ska den som bedriver tillståndspliktig verksamhet se till att det finns en utredning om riskerna för olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. Riskutredningens omfattning varierar och ska anpassas efter hanteringen och verksamhetens komplexitet.

Syftet med riskutredningen är bland annat att identifiera och begränsa riskerna inom verksamheten, undersöka hur verksamhetens risker påverkar omgivningen samt hur omgivningen kan påverka verksamheten.

För att få en överblick över den totala hanteringen av brandfarliga varor i tillståndspliktig verksamhet ska all hantering av brandfarliga varor bedömas i verksamhetens utredning om risker.

Skyldigheten att bedöma riskerna för olyckor och skador är oberoende av om det finns allmänna råd, standarder, normer eller anvisningar som hanteringen utformas efter. Men genom att hänvisa till och tillämpa sådana kan utredningens genomförande och omfattning ofta förenklas.

Någon form av utredning om risker ska alltid göras, t.ex. genom ett intygande om att man avser följa en viss anvisning, och vilka delar av verksamheten som den omfattar.

- **Situationsplan**

En situationsplan är en karta som visar anläggningsområdet, t.ex. hur byggnader, cisterner, ledningsdragning, interna körvägar och parkeringsplatser avses förläggas i förhållande till omgivande bebyggelse, närbelägna verksamheter, vägar etc. ovanifrån.

Det är viktigt att avstånd kan utläsas av kartan, exempelvis utifrån skalangivelse. Vid behov används topografisk karta. Redovisning av dagvattenavlopp kan vara nödvändigt, särskilt vid hantering av brandfarliga vätskor.

En grundläggande situationsplan kan erhållas från Samhällsbyggnadsförvaltningen eller motsvarande i din kommun.

- **Planritningar**

Ritningar över byggnader där brandfarliga varor ska hanteras. Visar byggnader och anläggningar ovanifrån med rumsindelning, dörrar, fönster, skorsten, trappor, mm. Varje våning visas separat.

För varje byggnad ska det framgå:

- dess yttre utformning (fasadritning),
- dess funktion och rummens funktioner,
- uppgifter om utrymningsvägar, brandcellsindelning och brandtekniska klass,
- ventilationens utformning, till- och frånluftsdonens placering, luftomsättning och tryckförhållanden,
- var hanteringen sker i byggnaden,
- eventuella skåp för förvaring av brandfarlig vara, rörledningar, huvudavstängning.

En grundläggande planritning över byggnader bör kunna tillhandahållas av fastighetsägaren.

- **Anmälan föreståndare**

Enligt 9 § Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor ska den som bedriver tillståndspliktig verksamhet utse en eller flera föreståndare för verksamheten.

En föreståndare har till uppgift att verka för att verksamheten bedrivs enligt de aktsamhetskrav och med iakttagande av de övriga skyldigheter som följer av lagen eller föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen.

Föreståndare i tillståndspliktig verksamhet med brandfarliga varor ska anmälas till tillsynsmyndigheten. Dokument som visar föreståndarens kompetens och lämplighet ska bifogas. Det kan röra sig om utbildningsbevis, certifikat eller liknande.

Anmälan av föreståndare för brandfarlig vara sker på separat blankett.

Bilagor som ska bifogas vid behov

- **Explosionsskyddsdocument med tillhörande klassningsplan**

En verksamhetsutövare ska, enligt SRVFS 2004:7 om explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor, bedöma var riskområden för explosiv atmosfär kan uppstå samt bedöma risken för antändning av explosiv atmosfär.

Det behövs inte stora mängder brandfarliga gaser eller vätskor för att skapa explosiv atmosfär.

Syftet med en klassningsplan är att visa var områden med explosiv atmosfär kan förekomma i verksamheten. I områden där explosiv atmosfär kan förekomma ställs det särskilda krav på exempelvis elektriska installationer och verktyg.

Vid hantering av brandfarlig gas eller vätska behövs klassningsplan normalt INTE för:

- rum, utrymme eller område med enbart aerosolbehållare, engångsbehållare för gas, eller täta förpackningar med vätska,
- rum, utrymme eller område med enstaka lös gasbehållare, t.ex. flaska på svetskärra,
- icke anslutna lösa gasbehållare med tätproppar som står i ventilerat utrymme.
- vätskor med flampunkt över 30°C förutom vid dimbildning, exempelvis vid sprutlackering och sprut rengöring. Vid uppvärmning av sådana vätskor ska dock klassningsplan upprättas då vätskan värms upp till mer än 5 grader under ämnets flampunkt.

I övrigt ska en verksamhetsutövare bedöma var riskområden för explosiv atmosfär kan uppstå. Sådana områden ska indelas i zoner. Varje zons utsträckning horisontellt och vertikalt ska bedömas.

Mer information finns i Räddningsverkets handbok om explosionsfarlig miljö vid hantering av brandfarliga gaser och vätskor.

- **Delegation från firmatecknare**

Det är viktigt att när en juridisk person (företag) ansöker om tillstånd för hantering av brandfarlig vara är att den som undertecknar ansökan har befogenhet att göra detta.

Om inte en firmatecknare undertecknar ansökan ska en delegation från sådan bifogas där det framgår att den person som undertecknat har befogenhet att söka tillstånd åt företaget.

- **Intyg för elinstallation inom klassat område**

Om man i explosionsskyddsdocumentationen med tillhörande klassningsplan kommit fram till att explosionsfarlig miljö kan förekomma ska alla elektriska installationer inom dessa områden kontrolleras. En behörig elektriker kan genomföra kontrollen med klassningsplanen som underlag och sedan intyga att elinstallationerna uppfyller de krav som ställs.

- **Flödesschema för anläggningen**

Ett flödesschema för anläggningen ska visa hur och på vilket sätt den brandfarliga varan hanteras i verksamheten. Det är här viktigt att man visar från dess att hanteringen påbörjas till dess att varan används (förbrukas) eller sänds iväg från verksamheten. Detta behövs då hanteringen inte i första hand är förvaring utan genomgår någon process eller pumpas genom rördragningar.

- **Teknisk beskrivning av anläggningen**

Den tekniska beskrivningen beskriver på ett mer ingående sätt de tekniska komponenterna som är en del av hanteringen, till exempel pumpar, ventiler och liknande. Detta behöver bifogas då sådana anordningar finns.

Bilagor som ska bifogas vid förvaring i cistern

- **Certifikat/typgodkännande för cistern**

En cistern ska innan den levereras ha genomgått konstruktionskontroll och tillverkningskontroll enligt MSBFS 2014:5. Dessa kontroller ska dokumenteras med en kontrollrapport där det framgår om cisternen uppfyller kraven i MSBFS 2014:5, om cisternen är en K- eller S-cistern och vilka instruktioner som har granskats.

- **Installationskontrollrapport för cistern**

Nya anläggningar saknar kontrollrapporter för återkommande kontroll av cistern. Därför visas installationskontrollrapporten.

En cistern med anslutna rörledningar och slangledningar ska installationskontrolleras efter installation. Cisterner som är 10 m³ eller mindre och är avsedda att kunna flyttas får dock, om de är komplett utrustade, installationskontrolleras hos tillverkaren om cisternen levereras med uppställningsanvisning och installationskontrollrapport.

Kontrollen ska genomföras av Swedac-ackrediterat organ.

- **Kontrollrapport från återkommande kontroll av cistern**

Cisterner ska genomgå återkommande kontroll, av ackrediterat organ, enligt förutbestämt tidsintervall som beror på cisternens utformning. Vid kontroll av cistern undersöks bl.a. eventuella rostangrepp, behov av förbättrat rostskydd samt täthet hos cistern och rörledningar. Kontroll görs även av godstjockleken och att överfyllnadsskyddet fungerar.

Cisterner finns som K-cistern eller S-cistern. K-cisterner större än 1 m³ kontrolleras återkommande minst vart 12:e år. S-cisterner större än 1 m³ kontrolleras återkommande minst vart 6:e år.

- **Planritningar med cistern och eventuell invallning inritad**

Se information under punkt Situationsplan och Planritningar. Vid förvaring i cistern ska situationsplan och/eller planritningar kompletteras med cisterner och eventuella invallningar.

- **Konstruktionsritningar med cistern och tillhörande konstruktion**

Konstruktionsritningen ska visa hur cisternen är uppbyggd och installerad samt hur eventuella tillhörande anordningar och rörledningar är dragna.

- **Flödesschema för anläggningen**

Ett flödesschema för anläggningen ska visa hur och på vilket sätt den brandfarliga varan hanteras i verksamheten. Det är här viktigt att man visar från dess att hanteringen påbörjas till dess att varan används (förbrukas) eller sänds iväg från verksamheten.

- **Teknisk beskrivning av anläggningen**

Den tekniska beskrivningen beskriver på ett mer ingående sätt de tekniska komponenterna som är en del av hanteringen, till exempel pumpar, ventiler och liknande.

6. Underskrift

Underskriften på ansökan ska ske av firmatecknare alternativt person med delegation från sådan. För mer information om delegation se punkten *Delegation från firmatecknare* under rubriken *Bilagor som vid behov ska bifogas*.